

ASCOLTA

39. årgang · Nr. 1
August 2020

**Wieland Wagner
og det nye Bayreuth**

**En grotesk historie:
Verdis Rigoletto**

Semperoperaen i Dresden

Indhold

- 1 Forsiden:**
Foto: Kim Reich
- 3 Leder**
- 4 Operanoter**
- 7 Koncertoplevelser med Aarhus Sommeropera**
- 9 Nosferatu møder Monty Python**
- 13 Semperoperaen i Dresden**
- et operahus og dets historie
- 20 Boghylden**
Manden bag masken
- 23 Verdis *Rigoletto***
- en grotesk historie
- 31 Operakalenderen**
- 35 Operachefens klumme**
- 37 Wieland Wagner og det nye Bayreuth**
- 47 Opera i Tivoli**
- de første koncertopførelser
- 50 Boghylden**
Den formodentlig vigtigste bog om Wagner nogensinde
- 53 Fidelio uden tyrolere**
- 58 Mærkedage**
- 61 OV-lokalt**

Medlemsblad for foreningen
OPERAENS VENNER
Udgiver: Operaens Venner
www.operaensvenner.dk
ISSN 0900-6354

Redaktionsgruppe:
Kim Reich (KR)
mail@kimreich.com Tlf.: 5050 2016
Ansv. redaktør

Henrik Marcussen (HM)
henrikmarcussen@outlook.com
Tlf.: 4142 2684

Kirsten Neel Harry (KNH)
knh@xtrahand.dk Tlf.: 2165 3499

Pia Fossheim (PF),
billedredaktør, dtp, annoncer
fossheim@webspeed.dk Tlf.: 2287 8044

Bestyrelse, udvalg
og lokal-afdelinger: Se side 63

Tryk: Specialtrykkeriet Arco A/S

Distribution: PostNord

Reklamationer over leveringen
rettes til kasserer Hanne Brenøe
hanne@brenoe.dk Tlf.: 3810 0797

Abonnement på ASCOLTA giver samtidig
medlemskab af Foreningen Operaens Venner.
Årskontingentet: 350 kr. (400 kr. for sam-
boende). 250 kr. for pens. (280 kr. for sam-
boende). Se også www.operaensvenner.dk

Næste nummer udkommer 1. oktober 2020
Redaktionel deadline 1. september 2020
Annonce-deadline: 7. september 2020

Kulturiværksætterne

Af Kim Reich

Et gammelt mundheld vil vide, at det er bedst at starte virksomhed under en krise, for kan man overleve i bunden af en bølgedal, så har man gode kort på hånden. Lad os derfor fra dags dato betragte kulturlivet i almindelighed og operabranchen i særdeleshed som et iværksætterinitiativ. Lad os bakke alle de kunstnere op, som fra den ene dag til den anden mistede deres indtægtsgrundlag på grund af coronakrisen, og lad os samles om at målet nu må være at give alle - såvel kunstnerne som de enkelte scener - de tre vækstår, som plejer at være det der kan sikre virksomhedens overlevelse på længere sigt.

Lad os samtidig anerkende, at kulturvirksomhederne i bredeste forstand hverken kan eller skal klare sig selv. De har til alle tider været understøttet af stater, samfund, konger og fyrster, fordi opdragsgiverne selvfølgelig har anerkendt

såvel PR-værdien som folkets trivsel i et sådant arrangement. Desværre er folket ikke, hvad det har været. I Tyskland har man derfor, som den kulturnation man er, taget konsekvensen og udbygget støtten uanset folkestemningen, men dertil er der nok for mange kyllinger på tinge herhjemme. Der er nemlig ikke stemmer i det, og så er det svært at finde mere saglige argumenter for sagen.

Et argument kunne dog være, at 'elitens tempel', Det Kongelige Teater og som eksempel, aldrig har haft så meget fat i folk uden for hovedstaden som nu eller at næsten 10.000 børn har været til pixi-opera. Hvis det vitterlig kun var eliten, der kom i teatret, så ville der også uden for coronasæsonen være god plads mellem de tilstedeværende i lokalet. Så der er faktisk et grundlag at handle på - både i forhold til Det Kongelige Teater og til de mange andre kulturinstitutioner og

optrædende i dette land. I årsberetningen fra DKT siger teaterchef Kasper Holten, at status quo ikke en mulighed. "En moderne kulturinstitution skaber selv sin relevans gennem den kunst, vi præsenterer, men også gennem at sikre både bredde og kvalitet i vores udbud, og at vi aktivt gør mere for at åbne kunsten og vores huse for flere forskellige mennesker. Erfaringerne gennem coronakrisen har kun gjort, at vi tror endnu mere på denne strategi. Danskerne er glade for digitale oplevelser men længes også efter nærvær, fælleskab og live-oplevelser. Det bekræfter det foreløbige billetsalg til sæson 2020/21 - og det er mere vigtigt end nogensinde for Det Kongelige Teater, at der er mange forskellige mennesker ude i samfundet, som har lyst til at bruge vores tilbud".

Marshallhjælp til et udbombet kulturliv er ikke comme il faut! Derfor iværksættervinklen! ■

WWW.OPERAENSVENNER.DK

Af Kim Reich

Elsberg scorer hattrick

Hvis nogen kan skrive under på at sangen har vinger, så må det være den unge bas Nicolai Elsberg, der til september bliver medlem af operaensemblet ved Det Kongelige Teater. Tidligere på året har han modtaget såvel Dronning Ingrid's Hæderslegat som Léonie Sonnings Talentpris og nu har Copenhagen Opera Festival også udvalgt ham som Årets Operatalent 2020 - 2021.

Hans første store rolle på DKT bliver som ypperstepræsten Sarastro i Barrie Koskys opsætning af Mozarts opera *Trylleflojten*, der synges på dansk og er en coproduktion mellem teatret og Copenhagen Opera Festival. Rollen som Sarastro deler Nicolai Elsberg med den danske verdensstjerne Stephen Milling. ■

100 operaøjeblikke

Årets 'normale' udgave af Copenhagen Opera Festival er aflyst, men vender stærkt tilbage den 20. - 28.

Nicolai Elsberg

august 2021. I stedet har festivalen valgt at give 100 opera-øjeblikke i gave. Disse små intime og akustiske koncerter fordeles ud på tværs af København og afholdes over fem dage fra den 22. - 26. august 2020. Hvert øjeblik er en akustisk fremførelse, hvor 20 små musikalske hold sammensætter et individuelt og kreativt program, der højst må vare i 15 minutter.

Frem til den 14. juni har alle i princippet kunnet søge om at få besøg af festivalens ensembler. Her har man skullet redegøre for, hvad der gør ansøgerens foretrukne sted helt specielt, og hvorfor netop de mennesker, som man har tiltænkt et opera-øjeblik, har fortjent at modtage det. Om de er gode naboer, rare kollegaer eller et meget savnet familiemedlem.

Grundet Covid-19 restriktionerne arrangeres de 100 operaøjeblikke som lukkede arrangementer for mindre grupper, så reglerne kan overholdes. ■

Tre danskere udvalgt

Sopranen Philippa Cold, mezzosopranen Ingeborg Novrup Børch og tenoren John Michael Wrensted Olsen er de udvalgte deltagere fra Danmark i The Lauritz Melchior International Singing Competition. Formålet med konkurrencen, der blev afviklet for første gang i 2010, er at hædre og ære en af verdens allerstørste Wagner-tenorer, danskeren Lauritz Melchior, samt at finde og profilere de bedste nye unge Wagner-sangere af i dag. Sidegevinsten er at sætte Aalborg, Musikkens Hus og Aalborg Symfoniorkester på det musikalske verdenskort.

Den indledende runde finder sted fredag den 23. oktober 2020. Der er kvartfinale lørdag den 24. oktober og semifinaler onsdag den 28. oktober. Gallafinale, der ligesom semifinalen har medvirken af Aalborg Symfoniorkester,

finder sted lørdag den 31. oktober. 1. prisen er på € 20.000 og en koncert med symfoniorkesteret - doneret af Spar Nord Fonden. ■

Madama Butterfly i 2021

Selvom Undergrunden fra og med årsskiftet ikke længere er egnsteater i Furesø Kommune, så lever teatret videre næste år - i hvert fald med den planlagte produktion af *Madama Butterfly*. På grund af corona-epidemien har det ikke været muligt at gennemføre forestillingen i år, men den får premiere i Kulturhuset Galaksen den 12. august 2021.

Nyopsætningen iscenesættes af Anders Ahnfelt-Rønne og alle med årskort til 2020 får automatisk deres abonnement forlænget til 2021, så de ikke går glip af Puccinis opera. Endvidere meddeles, at John Frandsens *Dyrets År - 1666* ligeledes er blevet udsat til september 2021. Denne forestilling opsættes i et samarbejde mellem Aarhus Sommeropera, Copenhagen Chamber Performance og Undergrunden. ■

Philippa Cold

Ingeborg Novrup Børch

John Michael Wrensted Olsen

Opera i Nordsjælland

Den 11. og 12. september 2021 er der sommeropera på Kulturstedet Lindengaarden i Kongens Lyngby. Det er Opera Nordsjælland, der kaster sig ud i en scenisk opsætning af Donizettis *Elskovsdrikken*. Forestillingen iscenesættes af Anders Ahnfelt-Rønne. Allerede i år byder foreningen på en koncertant opførelse af H.C. Andersens og J.P.E Hartmanns *Liden Kirsten*, der tilbage i tiden har været opført et utal af gange. Den var oppe og vende bl.a. i 2005 i Odense og nu bliver der lejlighed til et genhør i Sorgenfri kirke den 26. september kl. 19:00 og i Mørdrup Kirke den 27. september kl. 16:00. Sangerholdet består af Karin Lomborg Berg, Sofia Warden, Simone Rønn, Andreas Bigom, Anne Skovmark og Jonathan von Schwanenflügel. ■

KGL xtra succes

Under coronanedlukningen lykkedes det på få dage Det Kongelige Teater at etablere KGL xtra - et nyt digitalt univers med

gratis streaming af et stort antal hele forestillinger, helt nye kunstneriske formater samt med indblik, guides og digital formidling af kunsten. Mere end 250.000 mennesker har set med på teatrets forestillinger i mere end 100.000 timer og teatret har især noteret sig en stor stigning i trafikken til hjemmesiden

fra Jylland.

Allerede i 2019 registrerede teatret 3,6 mio. besøg på hjemmesiden og det var en stigning på 6 %, mens 128.000 fulgte teatret på de sociale medier - en stigning på 17 %. ■

Alle tidsangivelser er med forbehold grundet Covid-19.

Simone Rønn

Andreas Bigom

Sofia Warden

Jonathan von Schwanenflügel

Koncertoplevelser med Aarhus Sommeropera

Det er næppe nogen hemmelighed, at der har været udfordringer ved at lave kultur i en corona-tid. Derfor går Aarhus Sommeropera nye veje med årets forestilling. Operaen giver således fire gratis koncerter i stedet for de vanlige forestillinger i Helsingør Theater i Den Gamle By.

I mange moderne koncertbygninger kan man fint opfylde de pladskrav, som myndighederne stiller, men det gælder ikke i Den Gamle By, hvor man som bekendt ikke lige kan bygge om.

”Vi kan ikke opfylde kravene om afstand for vores ansatte i orkestergrav og garderaber”, siger operachef David Riddell.

Aarhus Sommeropera vil imidlertid stadig gerne give musikoplevelser til det aarhusianske publikum. Derfor har operaen allieret sig med DOKK1, Sankt Lukas Kirke og Aarhus Domkirke. Her kan publikum opleve i alt fire koncerter med sangere fra Sommeroperaen og Randers Kammerorkester. Og som et plaster på såret til dem, der havde glædet sig til at opleve

operaen i de sædvanlige stemningsfulde rammer i Den Gamle By, har Aarhus Sommeropera besluttet at gøre koncerterne gratis. Det var ikke nogen let beslutning at tage, fortæller operachefen.

”Vi har trukket beslutningen så lang tid, som vi overhovedet kunne, men nu blev vi nødt til at træffe en beslutning. Og selvom vi vil savne Den Gamle By i år, så er vi glade for, at vi nu i stedet får mulighed for at spille koncerter for vores publikum”, siger David Riddell.

Mozart og en snigpremiere

Og faktisk kan det forventningsfulde publikum også opleve uddrag fra næste års opera til kon-

Radmila Rajic

certerne. *Dyrets år* er en helt ny opera, skabt til Aarhus Sommeropera af John Frandsen over Lone Hørslevs bog. Den var egentlig sat på programmet i år, men den kan i

Morten Grove Frandsen

Sankt Lukas Kirke
1/9 kl. 19.30

Aarhus Domkirke
2/9 kl. 19.30

Store Sal, Dokk1
4/9 kl. 19.00
5/9 kl. 14.00

Gratis adgang til
alle koncerter

stedet opleves næste år i Den Gamle By - og så kan man altså høre uddrag fra den til koncerterne i september.

Ud over den nye musik står koncerten især på Mozart - både musik fra *Figaros bryllup*, *Tryllefløjten* og *Don Giovanni*. Hertil kommer arier af Purcell og Händel samt den kendte "Kehraus" fra Carl Niensens opera *Maskarade*. Sangerne er blandt andet

Radmila Rajic, som skulle have sunget årets hovedrolle, samt resten af sommeroperaens sangere. Holdet tæller kendte ansigter fra tidligere forestillinger, heriblandt Morten Grove Frandsen, hvis karriere som kontratenor for alvor har taget fart med hovedroller på Det Kongelige Teater og i udlandet. Desuden medvirker Randers Kammerorkester dirigeret af operachef David Riddell. ■

Henrik Engelbrecht

Arven efter Lumbye

- musik og musikere i Tivoli 1843-1944

★★★★★ "Kan varmt anbefale denne underholdende og gennemresearchede bog."

Ulla Strømberg, Kulturkupeen

"... spændende som en krimi og grundig som en doktorafhandling ... en bog, man læser som ren lystlæsning."

Thomas Michelsen, Politiken

★★★★★ "... sammenhængende og flot fortælling."

Gregers Dirckinck-Holmfeld, gregersdh.dk

★★★★★ "Fremragende ... Engelbrecht gør musikken i Tivoli til en festforestilling ..."

John Christiansen, jcklassisk.dk

Kr. 349,- inkl. forsendelse
www.henrikengelbrecht.dk

Bogen kan købes direkte på www.henrikengelbrecht.dk - med en personlig hilsen fra forfatteren. Den sendes gratis i Danmark med DAO, som leverer om natten, helt kontaktfrit, til din dør. Godt og sikkert i disse tider. 340 sider, indbundet, med 208 illustrationer.